

Spomini šolskih sester

Polonca Majcenovič*

1.04 Strokovni članek
UDK 929PUHAR M.

Polonca Majcenovič: Spomini šolskih sester. Časopis za zgodovino in narodopisje, Maribor 89=54(2018), 3, str. 193–201

V članku so predstavljeni spomini na mater Margareto Puhar, ustanoviteljico Kongregacije šolskih sester sv. Frančiška Kristusa Kralja v Mariboru, s pomočjo njene fotografije, njenih pisem, spominov drugih šolskih sester in kronike Materne hiše v Mariboru. V drugem delu članka je predstavljena spominska soba matere Margarete v Materni hiši v Mariboru; v njej so ohranjeni številni dokumenti iz zgodovine kongregacije, ki ohranjajo spomin na mater Margareto in delovanje šolskih sester v Mariboru in širom po svetu. Soba je bila urejena 24. 11. 2012 in je odprta za obiskovalce.

Ključne besede: mati Margareta Puhar, kongregacija, materna hiša, spominska soba, spomini

1.04 Professional article
UDC 929PUHAR M.

Polonca Majcenovič: Memoirs of the School Sisters. Review for History and Ethnography, Maribor 89=54(2018), 3, pp. 193–201

On the basis of a photograph, letters, memoirs of other School Sisters and the Chronicle of the maternity home in Maribor, the article presents memories of Margareta Puhar, the founder of the Congregation of Schools Sisters of St. Francis of Christ the King in Maribor. The second part of the treatise presents Mother Margareta's memorial room in the maternity home in Maribor. Numerous documents on the history of the congregation, the memory of Mother Margareta and the activities of the School Sisters in Maribor and all around the world are kept in this room. The memorial room was arranged on November 24th 2012 and is open to the public.

Key words: Mother Margareta Puhar, congregation, maternity home, memorial room, memoirs

* Polonca Majcenovič, šolska sestra sv. Frančiška Kristusa Kralja, Strossmayerjeva 17, SI 2000 Maribor, polonca.majcenovic@solske-sestre.si

UVOD

Spomini šolskih sester in spomini na šolske sestre so se od prihoda prvih treh redovnic iz Algersdorfa v Maribor leta 1864 zbirali v ustnem in materialnem izročilu. Večina materialnih virov, ki so jih hranile šolske sestre v arhivih, je bila v vojni vihri 2. svetovne vojne in po njej uničenih v ognjenih plamenih ali na kakšen drug način. Med drugo svetovno vojno, leta 1941, je materno hišo, ki je hiša začetkov kongregacije, zasedla nemška nacistična vojska, leta 1946 pa jo je nacionalizirala jugoslovanska komunistična oblast. Leta 2001 se je vanjo znova vselila skupnost Šolskih sester. Dolgoletna želja, da bi sestre zbrale spomine kot zbirko gradiva, se je uresničila v Spominski sobi mariborske province šolskih sester sv. Frančiška Kristusa Kralja. Prvi del prispevka je namenjen spominom na ustanoviteljico mater Margareto Puhar, v drugem delu pa je predstavljena vsebina zbirke, ki je zastavljena v treh vsebinskih sklopih. Namen zbranega gradiva je ohranjanje dediščine. Pogovori, ki se spletajo med obiskovalci spominske sobe, to dediščino vedno znova odkrivajo na svojstvene načine, saj se dediščina z živimi odnosi ohranja. Pomen, ki so ga imele in ga imajo šolske sestre za Cerkev in slovenski narod, se s pomočjo zbirke na tak način ne samo ohranja, ampak tudi pogloblja ter daje zagon sedanjim in prihodnjim generacijam šolskih sester in njihovim sodelavcem.

SPOMINI NA MATER MARGARETO PUHAR

200-letnica rojstva ustanoviteljice kongregacije šolskih sester sv. Frančiška Kristusa Kralja (v nadaljevanju: šolskih sester) in 150-letnica ustanovitve kongregacije je pomembna priložnost za obujanje spominov, ki v tem zgodovinskem trenutku krepijo identiteto redovnic, ki nadaljujejo delo Margarete Puhar v Mariboru, kraju začetkov kongregacije, in po svetu. Leta 2001 se je v materni hiši po šestdesetih letih samevanja ponovno zaslišala molitev šolskih sester. Uresničitev dolgoletne želje, da bi sestre zbrale spomine iz svoje zgodovine, je začela sovpadati z razvojem življenja in poslanstva sester v materni hiši. Večina materialnih virov, ki so jih hranile šolske sestre v arhivih, je bila v vojni vihri II. svetovne vojne in po vojni uničenih v ognjenih plamenih ali na kakšen drug način. Viri, ki so ostali, so prav zaradi tega zelo dragoceni. Ohranjeno gradivo je zbrano v Spominski sobi mariborske province šolskih sester.

Spomine na mater Margareto Puhar nam pomagajo ohranjati njena fotografija, njenih pet pisem in spomini sester, ki so živele z njo, in so zbrani v knjigi *Po sledeh matere Margarete Puhar* (Puhar 1993). V *Kroniki matrne hiše* (Kronika 2007) je mati Margareta omenjena kot predstojnica, od leta 1869 naprej častita mati in botra velikega zvona 1885, kot ustanoviteljica matrne

hiše. 22. februarja 1940 so sestre na sv. Marjeto Kortonsko omenile godovni dan naše prve vrhovne prednice častite matere Margarite Pucher. Podatki o materi Margareti so zbrani na prvem panoju, ki spada v prvi predstavitveni, zgodovinski sklop gradiva. V arhivu mariborske province hranimo nanjo spomin v knjižici Osebj Lavantinske škofije, kjer je napisana takoj za predstojnico (nem. Oberin) kot seniorka (nem. Seniorin). Prav tako je v tem arhivu Spomin na 50. obletnico zaobljub, ki je najverjetneje edini ohranjen spomin, ki ga je v svojih rokah držala mati Margareta. Ohranjena je osmrtnica matere Margarete. V *Kroniki materne hiše* je zapis o njeni smrti. Pomemben vir o materi Margareti je tudi fotografija pisarne častite matere iz ohranjenih albumov. Slika matere Margarete je v primerjavi z drugimi štirimi večja in torej posebej izpostavljena.

SPOMINSKA SOBA MARIBORSKE PROVINCE ŠOLSKIH SESTER

V prvem sklopu je na plakatih v fotografiji in besedi predstavljena naša zgodovina od začetkov do danes. Antona Martina Slomška, po katerem poimenujejo sestre tudi kot Slomškove sestre, je na obisku v Rimu leta 1862 sveti oče Pij IX. (papež 1846–1878) vprašal, ali ima v škofiji verske zavode za vzgojo mladine. Teh ustanov zaradi preselitve škofijskega sedeža še ni bilo, zato je Slomšku priporočil, naj poskrbi zanje. Papeževo priporočilo je padlo na plodna tla, saj je škof Slomšek to željo zaupal kanoniku Francu Kosarju, ki je nadaljeval, česar škofu Slomšku v zemeljskem življenju ni uspelo uresničiti. Njegovo prizadevanje za verski in kulturni razvoj slovenskega naroda izražajo njegove besede: »Sveta vera bodi vam luč, materin jezik pa ključ do zveličavne in narodne omike.«

Sestre so v duhu Slomškovega prizadevanja za vero in materni jezik prave Slomškove naslednice, kar razberemo iz pisma m. Angeline Križanič, 15. 8. 1925 g. ministru prosvete Velju Vukičeviću v zvezi z odlokom Ministrstva za prosveto za ukinitvev 1. letnika na učiteljišču: »Naša šola je gojila narodnost že od svojega početka. Takoj po ustanovitvi leta 1864. je poleg nemškega jezika učila tudi slovenščino ter si s tem nakopala precej nemilosti pri avstrijski vladi.«

Za prihod sester so zaslužni zlasti kanonik Franc Kosar, Marija Scmiderer in predsednica Društva katoliških grofica Zofija Brandis:

Tako se bo prva redovna ustanova za vzgojo mladine v lavantinski škofiji morala smatrati kot delo knezoškofa Slomška, kar bo vsekakor najlepši in za njega tudi v večnosti nad vse tolažilni spomenik, ki mu ga bo na njegovem grobu postavilo hvaležno Društvo gospá. (Kosar 2012)

15. oktobra 1864 so prišle v Maribor vrhovna predstojnica šolskih sester iz Gradca Katarina Luegger in prve tri sestre, ki so se naselile v hiši na Schmidererjevi ulici 11, današnji Strossmayerjevi, in prevzele dejavnost, ki jo je začelo Katoliško društvo gospa. Vodenje zavoda in skupnosti je bilo zaupano s. Margareti Puhar, s. Veronika Bauer je bila učiteljica šivanja in s. Salezija Weitzer učiteljica pletenja. Iz teh skromnih začetkov je v šolskem letu 1868/69 nastala štirirazredna šola s 300 učenkami. Prvotno poslanstvo sester je bilo skrb za sirote, vzgoja in pouk deklic ter izdelovanje cerkvenih paramentov. Dela je bilo iz leta v leto več in s. Margareta je ugotovila, da pomoč iz Algersdorfa ne zadostuje več. Škof Stepišnik, Društvo katoliških gospa in s. Margareta so videli rešitev v tem, da se v Mariboru ustanovi samostojna materna hiša šolskih sester. 5. julija 1869 je graški škof Janez Krstnik Zwerger priznal neodvisnost redovne hiše v Mariboru. Škof Stepišnik je 13. septembra 1869 za prvo predstojnico nove kongregacije imenoval s. Margareto Puhar. To je tudi rojstni dan Kongregacije šolskih sester sv. Frančiška Kristusa Kralja. Razlog za ustanovitev skupnosti je bilo sočutje od ubogih otrok. Vodenje zavoda in skupnosti je bilo zaupano s. Margareti Puhar, s. Veronika Bauer je bila učiteljica šivanja in s. Salezija Weitzer učiteljica pletenja.

Na drugem panouju je predstavljeno obdobje med letoma 1869 in 1896. Dva meseca po ustanovitvi je vstopilo sedem deklet, ena med njimi je bila s. Jožefa Žigert, nečakinja matere Margarete, in začelo leto redovne vzgoje, noviciat. Po desetih letih je bilo članic štirideset. 1866 so imele dvorazredno osnovno šolo. Državni zakon iz leta 1869 je tudi za zasebne osnovne šole zahteval le usposobljene učiteljice, kar je sestram že takoj na začetku otežilo delovanje. Gojenk in učenk je bilo vedno več. Posebna značilnost apostolskega dela sester je bilo to, da so vedno brezplačno sprejemale v šolo tudi večje število sirot. Vzporedno z osnovno šolo se je razvijala tudi vezilnica, izdelovanje cerkvenih paramentov po načrtih znanih umetnikov.

Že v času, ko je kongregacijo vodila mati Margareta, sta leta 1871 in 1878 nastali novi podružnici v delavskem predmestju Maribora in v Celju. Leta 1881 so bile prve kanonične volitve častite matere (vrhovne predstojnice). Izvolile so sestro Nepomuceno Ziggal (1842–1896). 23. aprila 1883 je pospremila tri sestre na prvo podružnico na Gorenjskem, v Repnje pri Vodichah, kjer so prevzele pouk za 73 deklic v novoustanovljeni šoli. Marijanišče v Ljubljani, zavod za vzgojo in pouk dečkov, so sestre prevzele leta 1884. V času njenega predstojništva je bila ob materni hiši zgrajena samostanska cerkev. Leta 1887 je prevzela vodstvo kongregacije častita mati Angelina Križanič (1854–1937). Njena največja želja in želja vseh sester se je izpolnila leta 1896, ko je njihovo zasebno učiteljišče, ustanovljeno leta 1892, dobilo pravico javnosti in se imenovalo *Zasebno žensko učiteljišče šolskih sester v Mariboru*. Učiteljišče šolskih sester je bilo takrat edina dvojezična šola na Slovenskem.

Med letoma 1896 in 1922 je bila častita mati Stanislava Voh (1859–1928). Za to obdobje je značilno ustanavljanje novih podružnic tudi v drugih deželah in celinah, kjer so kasneje nastajale samostojne province: leta 1898 so prišle sestre v Tomaj na Krasu, leta 1899 v Mostar, leta 1904 v Split, leta 1908 v Šentjakob v Rožu na Koroškem in v Aleksandrijo v Egiptu, leta 1909 v Cansas City v Združenih državah Amerike. Leta 1914 je Evropo zajela vihra prve svetovne vojne, ki je globoko posegla v življenje kongregacije. Teга leta je vodstvo kongregacije sprejela mati Lidvina Purgaj (1861–1925). Šolsko poslopje v Mariboru je bilo med vojno spremenjeno v vojaško rezervno bolnišnico. Sestre so se v mestni bolnišnici priučile strežbe bolnikom in začele negovati ranjence. Ta dejavnost je postala po vojni novo področje dela.

Do leta 1922 je imela kongregacija enotno strukturo. Vse hiše so bile neposredno povezane z materno hišo v Mariboru. Kongregacija je bila redovna ustanova škofijskega prava in skupno življenje je uravnavalo Vodilo III. reda sv. Frančiška Asiškega in Statuti, ki jih je škof Attems potrdil za kongregacijo šolskih sester v Gradcu. Po prizadevanju vrhovne predstojnice matere Lidvine Purgaj je leta 1922 kongregacija z *Decretum laudis* (SKR 2393/22, 9. maja 1922) postala papeškopravna in je dobila potrjene tudi lastne konstitucije. Istega leta je bila razdeljena v štiri province: mariborsko, splitsko, tomajsko in severnoameriško. Leta 1932 je nastala mostarska provinca in dve leti zatem argentinsko-urugvajska provinca. Leta 1932 je kongregacija za redovnike dala splošno dovoljenje, da smejo sestre prevzemati vodenje gospodinjstva v dobrodelnih zavodih. Sestre so začele voditi gospodinjstvo v dijaških domovih, semeniščih, bogoslovjih, škofijskih rezidencah in župniščih. Viden blagoslov so imele sestre pri vzgojnem poslanstvu: v otroških vrtcih, osnovnih in meščanskih šolah, učiteljišču, gospodinjstkih šolah in tečajih, internatih, otroških zavetiščih, sirotišnicah ... Sestre so ugodile prošnjam za delovanje v diaspori v Srbiji med pravoslavniimi in drugimi veroizpovedmi. Podobno so odgovorile na vabila izseljenskih duhovnikov in odpirale tudi misijonske postojanke. Na vrhovnem kapitlju leta 1935 je bila za vrhovno predstojnico izvoljena sestra Terezija Hanželič (1876–1970) in kongregaciji je bil pridani pridevek »Kristusa Kralja.« Zaradi nemške zasedbe trinajstih hiš je dom izgubilo 232 sester, v naslednjih vojnih letih še 158 sester. Druga svetovna vojna je prizadela razvito vzgojno dejavnost sester, kar je razvidno iz podatka (leta 1935/36), da je bilo v vzgojnih zavodih 3.067 otrok in mladih.

Mati Terezija Hanželič (1876–1970) se je dva meseca po izgonu iz matrne hiše napotila v Rim in bila po treh dnevih sprejeta v zasebno avdienco pri svetemu očetu Piju XII. Ta ji je dovolil premestitev vrhovnega vodstva v Rim in ji nakazal denarno pomoč. 19. julija je SKR poslala uradno dovoljenje za premestitev vrhovnega sedeža na Via dei Colli 10 v Rimu. Sedež mariborske province je provincialna predstojnica s. Amanda Jager (1883–1963) leta

1941 prenesla v Beograd. Sestre, ki so se zatele k domačim ali znancem, je postopoma vabila v Srbijo, kjer so v skromnih razmerah našle delo v bolnišnicah, zavetiščih in vrtcih. Materno hišo in mnoge druge hiše s posestvi je komunistična oblast po drugi svetovni vojni podržavila. Leta 1942 je nastala bosansko-hrvaška provinca, leta 1955 avstrijsko-koroška provinca in leta 1969 rimska regija. Od 378 članic province leta 1955/56 jih je še skoraj polovica živela zunaj skupnosti. Po vojni je komunistična oblast odvzela sestram še štiri hiše. Sestre so morale oditi z vseh postojank. Razmere za življenje v skupnostih so se začele urejati šele v šestdesetih letih, ko je provincialna predstojnica s. Izabela Gosak (1887–1976) poskrbela za nakup novih skromnih hiš, kjer so lahko sestre znova zaživele v skupnosti.

Prvi vrhovni kapitelj po drugi svetovni vojni so sestre sklicale šele leta 1956. Na njem so bile zastopnice vseh provinc, kar je bilo znamenje krepitev kongregacije. Za vrhovno predstojnico je bila izvoljena sestra Tereza Vidan (1907–1996), ki si je prizadevala za notranjo prenovo življenja v skupnostih. Leta 1974 je nastala paragvajska provinca. Od takrat kongregacijo sestavlja devet provinc in rimska regija. Sedež mariborske province je dobil svoje domovanje v Sloveniji v Ljubljani leta 1983. V mariborski provinci je v pokoncilskem obdobju delovalo 30 redovnih skupnosti s katehezo, cerkvenim petjem in orgljanjem, pisarniškim in gospodinjskim delom v raznih cerkvenih ustanovah in zavodih. 25. junija 1991 je Slovenija po desetdnevni vojni razglasila samostojno državo. V drugih republikah Socialistične federativne republike Jugoslavije se je vojna nadaljevala, zato se je večina sester iz Srbije vrnila v Slovenijo. Pod demokratično oblastjo so se odprle nove možnosti za delovanje sester, ki je v skladu s prvotnim poslanstvom kongregacije. Na vrhovnem kapitlju leta 1969 so sestre začele prenavljati konstitucije po smernicah drugega vatikanskega cerkvenega zbora. Konstitucije je leta 1983 potrdila Sveta kongregacija za redovnike in svetne inštitute. Prenovo so konstitucije doživele v letu 2008.

Svoj pano v spominski sobi je dobila samostanska cerkev. 26. aprila 1885, na praznik varstva svetega Jožefa, je knezoškof Jakob Maksimilijan Stepišnik blagoslovil temeljni kamen. Zidava se je takoj začela in je z Božjo pomočjo in na priprošnjo sv. Jožefa naglo napredovala. 4. oktobra 1885 je kanonik Franc Kosar blagoslovil križ na zvoniku in 5. oktobra so ga skupaj s kroglo potegnili navzgor. 18. oktobra 1885 je bila posvetitev treh zvonov. 18. aprila 1886, na cvetno nedeljo, je kanonik Franc Kosar blagoslovil prvo nadstropje novogradnje (sedanji prizidek ob cerkvi) in po veliki noči so se sestre vselile. Z denacionalizacijo sta bila cerkev in samostan vrnjena šolskim sestram. 6. marca 1996 je bil prevzem hiše na Strossmayerjevi 17, ki je bila v zelo slabem stanju in polna stanovalcev. 23. novembra 2002 je bila v cerkvi po letu 1941 prva sveta maša in blagoslov materne hiše in cerkve.

V spominski sobi so našle svoje mesto tudi fotografije vrhovnih predstojnic. Na enem od plakatov je prikaz podatkov o provincah/regiji, številu sester in skupnostih naše kongregacije iz leta 2011.

Drugi sklop spominske sobe zajema predmete in listine v omarah. Ogle damo si lahko nekatere naše ključne dokumente iz provincialnega in mariborskega Nadškofijskega arhiva ter gradivo iz raznih skupnosti. Med drugim najdemo med dokumenti in drugim gradivom: Razlago Konstitucij (1922), Pravila samostanske skromnosti (1922), Smernice o upravljanju časnih dobrin (1997), Provincialni vzgojni načrt (1996), Prva številka Glasov (1935), Slovenska kuharica, Felicita Kalinšek (1935, osma izdaja), Spričevalo s. Ksenije Ilc iz Krekove meščansko-gospodinske šole (1933), Izvestje učiteljišča (1930), Predstavitev dekliškega vzgojnega doma (1937), Prva čitanka v jeziku nivacle, napisala s. Serafina Černe, misijonarka (1955), Zlate bukve za pridne učenke dekliške šole Celje, fotoalbum iz vezilnic, vezenine, umetnine ter zbirko predmetov, ki predstavijo poslanstvo šolskih sester. V drugi sklop sodi tudi nekaj slik na stenah ter zgodovinske in kakorkoli z našim delovanjem povezane knjige na polici pod zgodovinskimi plakati. Lutka šolske sester v stari redovni obleki, ki so jo sestre nosile do leta 1969, in venček, ki so ga nosile sestre ob večnih zaobljubah.

Tretji sklop predstavljata albuma fotografij nekdanjih in sedanjih skupnosti mariborske province. Fotografije, ki naj bi bile urejene okrog leta 1931, so se na neznan način ohranile. Iz digitaliziranih fotografij sta sestavljena omenjena albuma, ki sta zgovorna priča bogastva redovnega življenja šolskih sester.

Namen zbranega gradiva je ohranjanje dediščine. Pogovori, ki se spletajo med obiskovalci spominske sobe, to dediščino vedno znova odkrivajo na svojstvene načine, saj se dediščina z živimi odnosi ohranja. Pomen, ki so ga imele in ga imajo šolske sestre za Cerkev in slovenski narod, se s pomočjo zbirke na tak način ne samo ohranja, ampak tudi pogloblja ter daje zagona sedanjim in prihodnjim generacijam šolskih sester in njihovim sodelavcem.

ZAKLJUČEK

S. Klara Šimunović, vrhovna predstojnica je ob odprtju spominske sobe (24. 11. 2012) povedala:

Prepričana sem, da bo ta soba postala za mnoge 'mala šola', predvsem šola vere, vere, ki priganja k velikim dejanjem. Tukaj se lahko učimo zaupanja v Božje vodstvo, lahko spoznamo, kaj pomeni dati vse za Gospoda, kaj pomeni iti za njim, slediti njemu, ne samo ko gre vse dobro, temveč tudi skozi trpljenje in težave, v skupnem presojanju, v aktualnih družbenih in cerkvenih dogajanjih.

LITERATURA

Franc KOSAR, 2012: Anton Martin Slomšek, knezoškof lavantinski; njegovo življenje in delovanje. *Zbrano delo / Anton Martin Slomšek*; 3.2. Prevedel Jože Stabej. Celje: Celjska Mohorjeva družba, Društvo Mohorjeva družba.

KRONIKA, 2007: *Kronika matrne hiše šolskih sester v Mariboru: 1864–1919, 1914–1922 in 1939–1941*. Ljubljana: Kongregacija šolskih sester sv. Frančiška Kristusa Kralja, Mariborska provinca.

Hedvika PUNTAR, 1993: Po sledih m. Margarete Puhar. Ljubljana: Mariborska provinca šolskih sester.

MEMOIRS OF THE SCHOOL SISTERS

Summary

Memoires of the School Sisters and memories of the School Sisters were, from the arrival of the first three Sisters from Algersdorf to Maribor in 1864, collected as oral and material sources. The majority of the material sources kept in the archives were during World War II destroyed in flames or in any other way. In 1941, during World War II, the maternity home, which was the foundation of the congregation, was confiscated by the Nazis and in 1946 it was nationalised by the Yugoslav communist authorities. In 2001, the community of the School Sisters moved to the building once more. A School Sisters' long-time wish to collect memories as a special collection was realised with the memorial room of the Maribor province of School Sisters of St. Francis of Christ the King. The first part of the article is dedicated to the memory of the founder, Mother Margareta Puhar; the second part presents the contents of the collection, which is designed in three contextual parts. The purpose of the collected materials is the preservation of the heritage. Conversations between the visitors of the memorial room are very important for rediscovering the heritage, which is kept alive through these interpersonal relationships. The importance of the School Sisters for the Church and the Slovene nation is through these collections not only preserved but is also strengthened and it gives new energy for the present and the future generations of the School Sisters and their co-workers.

DIE ERINNERUNGEN DER SCHULSCHWESTERN

Zusammenfassung

Die Erinnerungen der Schulschwester und die Erinnerungen an die Schulschwester wurden von dem Kommen von ersten drei Ordensschwester aus Algersdorf nach Maribor/Marburg im Jahr 1864 in mündlicher und schriftlicher Form gesammelt. Die meisten Quellen, die die Schulschwester in ihrem Archiv aufbewahrten, wurden während des Zweiten Weltkrieges durch Feuer oder auf andere Arten und Weisen vernichtet. Während des Zweiten Weltkrieges, im Jahr 1941, wurde das Mutterheim, die Wiege der Kongregation, von der deutschen Naziarmee besetzt, im Jahr 1946 wurde es dann von den jugoslawischen kommunistischen Behörden nationalisiert. 2001 zog wieder die Gemeinschaft der Schulschwester ein. Ein langjähriger Wunsch, die Erinnerungen der Schulschwester in Form einer Sammlung zusammenzustellen, wurde mit dem Gedenkzimmer der Mariborer/Marburger Provinz der Schulschwester des hl. Franziskus von Christus dem

König erfüllt. Der erste Teil der Abhandlung ist der Gründerin, Mutter Margareta Puhar gewidmet, im zweiten Teil wird die Sammlung, die in drei Themenbereiche gegliedert ist, vorgestellt. Der Zweck von den gesammelten Materialien ist die Erhaltung des Erbes. Gespräche unter den Besuchern des Gedenkkimmers, die dieses Erbe auf ihre eigene Art und Weise immer wieder aufs Neue entdecken, halten dieses Erbe am Leben. Die Bedeutung der Schulschwester für die Kirche und die slowenische Nation wird durch diese Sammlung nicht nur erhalten, sondern vertieft und sie gibt den heutigen und zukünftigen Generationen von Schulschwester und ihren Mitarbeitern neue Kraft.